

Lupa-asiat vesistökuunnostuksissa

Arto Paananen, ympäristöneuvos
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Vesiyksikön päällikkö

Vesi-ilta Vesilahdella 9.11.2023

Aluehallintovirasto

@AVItwiittaa

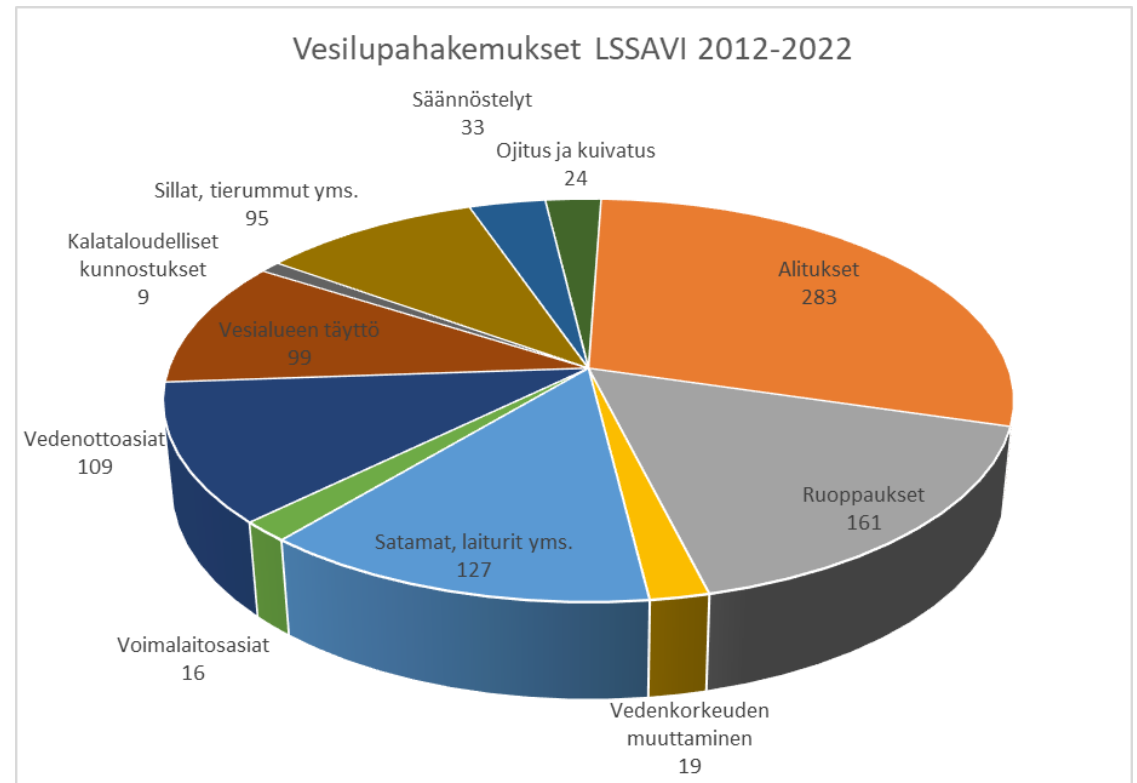
Luvan tarvetta koskevaa lainsäädäntöä, vesilaki

- Aina luvanvaraiset kunnostushankkeet (VL 3:3 §)
  - Ruoppaus, yli 500 m³
  - Järven tai lammen keskivedenpinnan nosto
    - Lintuvesikunnostukset, HELMI-rahoitus
- Vaikutusten mukaan luvanvaraiset kunnostushankkeet (VL 3:2 §)
  - Pieni ruoppaus, yli 500 m³, ilmoitus ELY-keskukselle
  - Niitto, kasvillisuuden poisto
  - Kemikaalikäsittely
  - Hoitokalastus
  - Kalataloudellinen kunnostus
  - Virtavesikunnostukset, ojat ja purot
  - Valuma-alueelle tehtävät suojelutoimet
    - kosteikot yms.

Vesilupahakemusten määrä

- Vesilupahakemuksia koko Suomessa 2012-2022 4750 kpl
  - Vesistökunnostukseen liittyviä hakemuksia 19 % eli 922 kpl
  - LSSAVI n. 950 kpl eli keskimäärin noin 100 kpl/vuosi
    - Niistä vesistökunnostuksia
      - ruoppauksia 161 kpl
      - vedenkorkeuden muuttaminen 19 kpl
      - kalataloudellinen kunnostus 9 kpl

Vesiluvan hakeminen AVIsta

- Luvan hakija on tuleva luvan haltija
  - Hankkeesta hyötyä saava
  - Vedenpinnan nostohankkeissa perustetaan vesitaloudellinen yhteisö
  - Pysyvien rakenteiden kunnossapito ja luvassa määrätyt velvoitteet
  - Hakija teettää hakemuksen ja tarvittavat selvitykset
    - Hankkeen hyödyt ja haitat yms.
  - Päätöksessä voidaan määrätä korvaukset yksityisistä menetyksistä (esim. käyttöoikeus)
  - Lupamaksu
  - Toteutus määrätyn ajan kuluessa
    - Työaikainen tarkkailu ja toteutuksen tarkkailu

LSSAVIn käsittelyajat 2022			
Kk	VL asiat, ka	VL mediaani	YSL asiat, ka
tammi-joulu	10,51	8,19	17,29

Lupaharkinta ja vesienhoitolaki

- Luvan myöntäminen (**Intressivertailu**)

- Hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin.
  - **kaikki** hankkeen hyödyt ja haitat
- Luvan myöntämisen edellytyksiä harkittaessa vesitaloushankkeesta yleiselle edulle aiheutuvia hyötyjä ja menetyksiä arvioidaan yleiseltä kannalta. Arvioinnissa voidaan käyttää raha-arvoa, jos hyödyn tai menetyksen suuruus voidaan määrittää rahassa.
  - = Sekä yleiset että yksityiset hyödyt ja haitat tulee arvioida ja huomioida vertailukelpoisesti.
- Arvioinnissa on otettava huomioon, mitä **vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain** mukaisessa vesienhoitosuunnitelmassa ja merenhoitosuunnitelmassa on esitetty hankkeen vaikutusalueen vesien tilaan ja käyttöön liittyvistä seikoista.
  - Mikäli hanke haittaa tavoitteita, se on yleinen haitta
  - Mikäli hankkeella saavutetaan tavoitteita, se on yleinen hyöty
  - ELY-keskuksen (valvontaviranomaisen) rooli käsittelyssä

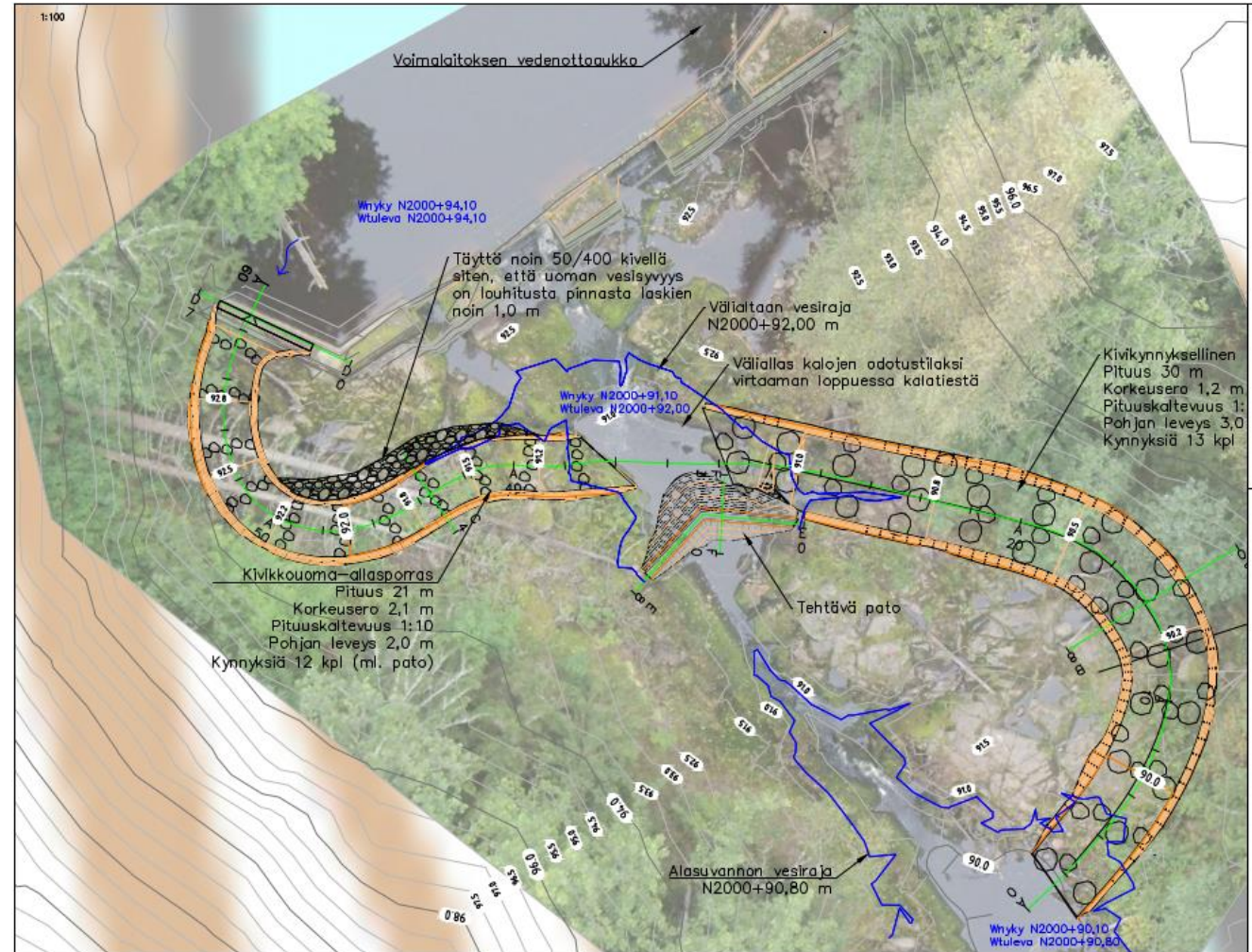
Vesistökunnostus ilman lupaa, mutta laillisesti– esimerkki

- Myllypuro, Ylöjärvi
  - Purokunnostus
  - Kynnysten rakentaminen
  - Taimenen kutusoraikot
  - Taimenen mätirasiaistutukset
  - maa- ja vesialueiden omistajien suostumukset

Vesistökunnostuksiin liittyviä lupahakemuksia – esimerkkejä

- Kovesjoen kalatie, Ikaalinen
  - Kalojen kulkuesteiden poistaminen
  - Olemassa oleva voimalaitoslupa - pysyvyyssuoja
    - Yhteisymmärryksessä laitoksen omistajan kanssa
    - vesivoimakäyttö säilyy
  - Tarvittavien alueiden käyttöoikeudet
  - Uusien rakenteiden omistus ja kunnossapito
    - vanhan luvan muutos ja uusi lupa?

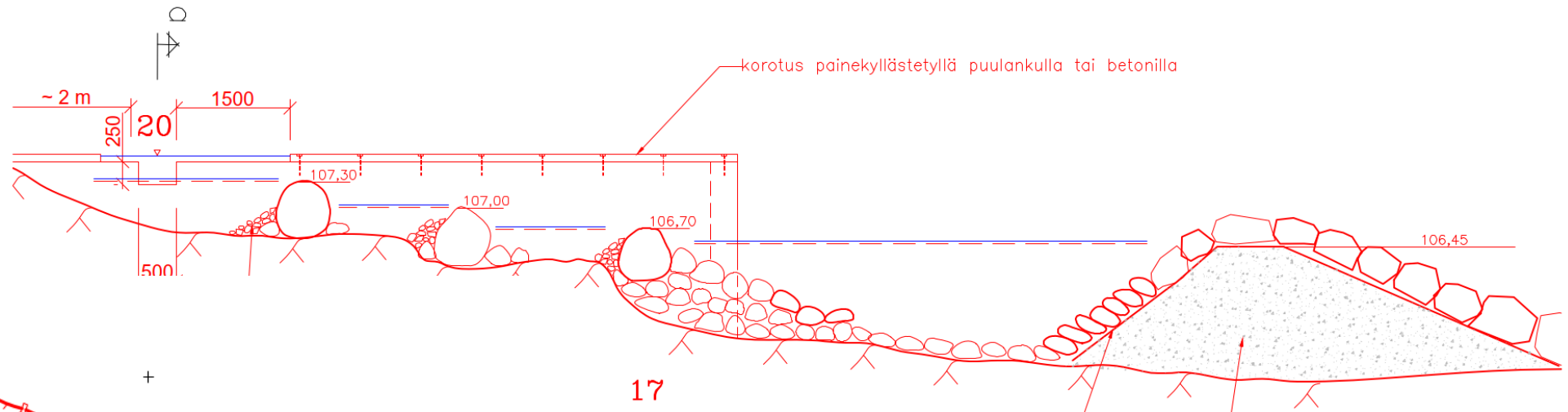

Vesistökuunnostuksiin liittyviä lupahakemuksia – esimerkkejä

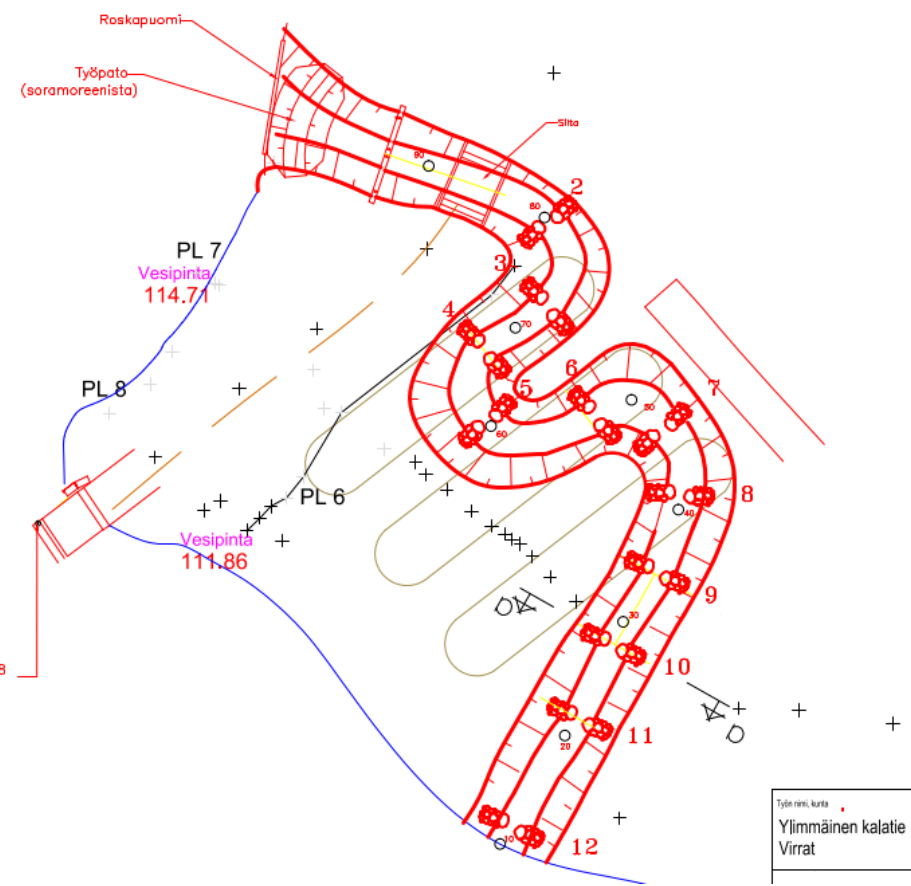
- Patolammi Virrat
- Kalojen kulkesteen poistaminen
  - Kalteiden rakentaminen
  - Vanhat kalankasvatusaltaat
  - Tarvittavien alueiden käyttöoikeudet

17

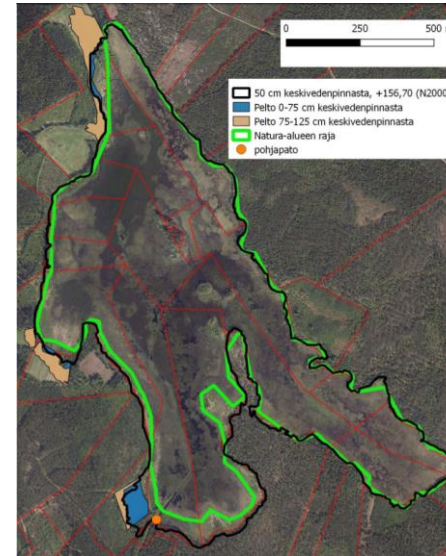
Kiintopiste 114,98
N2000

Työn nimi, kunta	Piiri
Ylimmäinen kalatie	S
Virrat	

Vesistökuunnostuksiin liittyviä lupahakemuksia – esimerkkejä

- Kuusjärvi, Ylöjärvi-vedenpinnan nosto
  - Virkistyskäyttö, veden laatu, umpeenkasvu...
  - Pohjapato ja kalakunnostus
  - Tarvittavien alueiden käyttöoikeudet
- Lintuvesikunnostukset
  - Linnustoarvojen ylläpito
  - Umpeenkasvun hidastaminen
  - Avovesialueiden lisääminen/säilyminen
  - Veden laadun parantaminen
    - alimpien vedenkorkeuksien nosto

Aluehallintovirasto

Kiitos